

Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid Holland
Zuid
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 166
3300 AD Dordrecht

Onderwerp
Zienswijze begrotingswijziging 2019
(2) en 2020 SOJ
Uw kenmerk/schrijven

Van/behandeld door
M.J. Dekker
Ons nummer

Datum
20 november 2019
Verzenddatum

Geacht bestuur,

De raad van de Gemeente Zwijndrecht heeft in zijn vergadering van 19 november 2019 kennisgenomen van 2^e begrotingswijziging 2019 met 1e bestuursrapportage 2019 en de begrotingswijziging 2020 van het organisatieonderdeel serviceorganisatie jeugd. Via deze brief ontvangt u onze zienswijze op de door u voorgenomen wijzigingen.

Wij stemmen onder voorwaarden in met de voorgenomen begrotingswijziging voor 2019

Wij constateren dat de uitgaven voor de jeugdhulp fors blijven stijgen en dat tot nu toe grip hierop achterwege blijft. Medio 2018 heeft u de begroting 2019 vastgesteld. Inmiddels is deze begroting al aan een tweede wijziging toe. Wij willen niet dat de huidige zorg voor jeugdigen in het gedrang komt en stemmen daarom met tegenzin in met de voorgenomen begrotingswijziging.

Een belangrijke voorwaarde voor ons is dat de primaire sturing op het jeugdbeleid wordt verlegd naar lokaal. Alleen dan kunnen wij een integraal effectief beleid ontwikkelen in het sociaal domein en tot daadwerkelijke transformatie van de jeugdhulp komen. Het algemeen bestuur heeft met de besluitvorming over de "omdenknotitie" hiertoe serieuze en concrete stappen gezet, dit vinden wij een goede eerste stap. Wij denken dat de maatregelen, gericht op meer lokale integrale sturing en de beweging naar de voorkant, de potentie hebben om op termijn te komen tot een efficiëntere en effectievere organisatie van de hulp voor onze jeugd. Wij plaatsen wel een kritische kanttekening bij de begrotingswijziging 2019. Wij betwijfelen of er de afgelopen maanden al maatregelen geïmplementeerd zijn die in 2019 nog financieel effect sorteren en verdere stijging van de lasten nog dit jaar tegengaan. Ten eerste kost de implementatie van maatregelen tijd. Ten tweede gaat er in de meeste gevallen (door bijvoorbeeld de reeds lopende behandeltrajecten) ook tijd overheen voordat deze maatregelen financieel effect hebben. We krijgen graag zo spoedig mogelijk inzicht in de huidige stand van zaken door middel van de 2^e bestuursrapportage 2019.

Wij stemmen onder voorwaarden in met de begrotingswijziging 2020

De afgelopen jaren is het aantal zorgvragen gestegen, ook is de omvang van de zorgvragen groter geworden en daarmee de kosten. Toch verwacht u dat aan de hand van maatregelen zoals genoemd in de omdenknotitie, de kosten gaan dalen en daarmee weer terugkomen op het niveau van 2018. Wij stemmen in met de opgenomen daling in de begroting als ambitie in samenhang met de omdenknotitie. Wij zijn hoopvol dat deze daling zich inzet, maar zijn daarbij ook realistisch. Het zal een grote inzet vragen van een ieder en wij vragen ons af of de provincie deze begrotingswijziging, in samenhang met de voorgenomen maatregelen, als realistisch zal beoordelen en wat daar de consequenties van zijn. Daarnaast wijzen wij op het gevaar dat de maatregelen alleen financieel gedreven zijn. Zie hiervoor de overdenkingen die als bijlage bij deze zienswijze zijn gevoegd.

Wij signaleren dat in samenhang met de discussie over meer lokale verantwoordelijkheid, ook de discussie over de mate van solidariteit binnen de regio Zuid-Holland Zuid plaats vindt. Zoals hiervoor gesteld, steunen wij de beweging naar primair lokale sturing en zetten wij daartoe de noodzakelijke stappen. Wel wijzen wij er op dat dit veel tijd en energie vraagt van gemeenten (en partners) en vragen het AB hiermee rekening te houden bij verdere procesgang met betrekking tot solidariteit. Onze zienswijze op het voorstel solidariteit volgt nog. Wij geven nu vast mee dat het voorstel om te stoppen met solidariteit op ons overkomt als een noodsprong zonder beleid.

Wij vragen specifieke aandacht voor de volgende punten

1. Scherpere sturing op instroom, afschaling én uitstroom in de regionale zorgmarkt
2. Gevolgen afschaffen van de regionale 'Nee-tenzij-regeling'
3. Creëer complementaire, eenduidige sturing door aanscherping van de rolverdeling en opdrachten tussen SOJ, gemeenten en Jeugdteams
4. De Omdenknotitie raakt de bevoegdheid van de raad
5. Inzet PGB als maatregel.

Ad 1. Scherpere sturing op instroom, afschaling en uitstroom in de regionale zorgmarkt

Uit de 1^e bestuursrapportage 2019 blijkt dat de sterkste kostenstijging zit bij de onderdelen AWBZ en GGZ. In de Omdenknotitie zijn concrete instrumenten opgenomen om de stijging in de GGZ terug te dringen. Wat betreft de reductie van kosten bij de AWBZ zijn de maatregelen in onze opinie minder specifiek. Deze lijken enkel gericht op het voorkomen van nieuwe instroom. De inzet moet gericht zijn op het nadrukkelijk sturen op afschaling van zwaardere zorg indien dat verantwoord kan en het waar mogelijk verkorten van zorgtrajecten. Via account-/contractmanagement moet u strakker sturen op de regionale zorgmarkt. Wij eisen dat u in het eerste kwartaal van 2020 een plan vaststelt hoe u dat gaat uitvoeren.

Ad 2. Gevolgen afschaffen regionale 'Nee-Tenzij-regeling'

Het afschaffen van de regionale 'Nee-tenzij-regeling', het instellen van budgetmaxima per gemeente en het creëren van budgetbewustzijn en daarna budgetverantwoordelijkheid kan voor grote druk gaan zorgen. Wij zien hierin een risico op het ontstaan van maandenlange wachtlijsten waardoor zich acute problemen kunnen voordoen binnen gezinnen. Dit vinden wij niet acceptabel. Wij vragen hiervoor aandacht bij het verder uitwerken van genoemde maatregelen.

Ad 3. Creëer complementaire, eenduidige sturing door aanscherping van de rolverdeling en opdrachten tussen gemeenten, jeugdteams en serviceorganisatie.

De Omdenknотitie vraagt om acties op verschillende niveaus, te weten van de gemeenten, de serviceorganisatie en de Stichting Jeugdteams. Gemeenten krijgen hierbij vanuit de Omdenknотitie en de daarbij behorende set van maatregelen meer lokale regie en uitvoering. Wij constateren hierbij dat het noodzakelijk is dat er complementaire, eenduidige sturing plaatsvindt op de verschillende niveaus. In dit kader vragen wij om uiterlijk eerste kwartaal 2020 een voorstel vast te stellen waarin de nieuwe rolverdeling en onderlinge opdrachten aangescherpt worden. Hierbij zal ook in ogenschouw genomen moeten worden wat de ingezette veranderingen (primair lokale sturing en de nieuwe afspraken over solidariteit) gaan betekenen voor de rol en taken van de serviceorganisatie alsook voor de Stichting Jeugdteams.

Ad 4. De Omdenknотitie raakt de bevoegdheid van de raden

De Omdenknотitie bevat een aantal maatregelen die afwijken van het oorspronkelijke vastgestelde Sturingskader Jeugd (2013). Ten opzichte van de toen gekozen koers vinden via de Omdenknотitie wezenlijke aanpassingen plaats in meerdere ingrediënten/uitgangspunten van het sturingskader. Zo staat de solidariteit ter discussie en gaan gemeenten scherper sturen op de op- en afschaling van zorg. De raden moeten in positie worden gebracht. Daarom moeten zij hun zienswijze op de Omdenknотitie te geven, zoals u ook heeft toegezegd in uw raadsinformatiebrief van 4 juli jl. Gezien de financiële ambitie kunnen we echter geen tijd verloren laten gaan. Daarom begrijpen wij dat gemeenten en serviceorganisatie parallel aan het zienswijze traject alvast wel maatregelen moeten voorbereiden.

Ons inziens komen de raden in dit traject niet in een kaderstellende rol. De mogelijkheid van zienswijze is ondergeschikt aan de bevoegdheden van het Algemeen Bestuur. Dit in tegenstelling tot de rol die de raden hadden bij de start van de samenwerking.

Wij onderstrepen het belang van het regionale aanjaagteam in het gehele veranderingsproces, en dringen er bij u op aan om dit team maximaal te faciliteren. Dit is een verantwoordelijkheid van alle partijen in het netwerk. Wij gaan er van uit dat het aanjaagteam vooral een DOE team zal zijn en met hoog tempo concrete stappen zal zetten en resultaten gaat boeken.

Ad 5. Inzet PGB als maatregel

In de omdenknottie wordt het gebruik van het PGB niet genoemd. Dit zou een kostenbesparing kunnen geven en meer bewegingsvrijheid voor kinderen en hun ouders. Waarom is deze maatregel niet meegenomen?

Tot slot

In algemene zin roepen wij u nadrukkelijk op de raden bij zienswijzen of andere onderwerpen die een raadsbesluit vragen steeds voldoende gelegenheid te geven het debat voor te bereiden en te voeren. Die besluitvormingstijd staat met regelmaat onder druk, met als zeer actueel voorbeeld de door u beoogde besluitvorming over solidariteit in de maand november. Wij accepteren dit bij de onderwerpen die de komende tijd op de raadsagenda komen niet meer.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Raad van de gemeente Zwijndrecht

De griffier

De voorzitter

Bijlage: Overdenkingen bij zienswijze